

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/3147.**

Benyújtás dátuma: **2023-03-06 07:01**

Parlex azonosító: **CEO9ER7C0001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Határozati javaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), Bakos Bernadett (LMP), Csárdi Antal (LMP), Kanász-Nagy Máté (LMP), Ungár Péter (LMP)

Határozati javaslat címe: A szélerőművek létesítési tilalmának feloldásáról

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**A szélerőművek létesítési tilalmának feloldásáról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

A szélerőművek létesítési tilalmának feloldásáról

Az Országgyűlés – elismerve, hogy a karbonsemleges, megújuló energiaforrásokon alapuló villamosenergia-rendszerre való átállásban a szélerőenergia kulcsfontosságú, és a szélturbinák telepítését ellehetetlenítő szabályokat haladéktalanul módosítani kell, eleget téve Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter bejelentésének – a következő határozatot hozza.

1. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy
 - a) az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 10. § (4) bekezdését úgy módosítsa, hogy építési övezet határától számított 1 km-en túl elhelyezhetőek legyenek szélerőművek, valamint szélerőmű parkok, amennyiben a legközelebb eső építési övezetben nem okoznak 35 dB-nél nagyobb zajterhelést,
 - b) törölje a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. számú melléklet 7. pontjának 7.7. alpontját, amely szerint szélerőművet vagy szélerőmű parkot csak akkor lehet építeni, ha az erőmű építési engedélyezési dokumentációjához csatolják az erőmű elhelyezésére szolgáló ingatlan telekhatáraitól számított 1 km-en belül elhelyezkedő valamennyi ingatlan tulajdonosának az írásbeli hozzájárulását az építmény vagy építmények felépítéséhez,
 - c) szélerőművek és szélerőmű parkok telepítésére szolgáló területeket ne zárjon ki a szélklíma, a szélerőenergia-sűrűség alapján, azaz a szélviszonyoktól függetlenül Magyarország egész területén legyen lehetőség szélerőművek és szélerőmű parkok létesítésére, amennyiben más kizáró tényező (pl. települések védőtávolsága, természetvédelmi, tájvédelmi, honvédelmi szempontok stb.) nem áll fenn,
 - d) az új szélerőenergia szabályozást úgy alkossa meg, hogy szélerőművek és szélerőmű parkok létesítéséhez a területileg illetékes települési önkormányzat hozzájárulása szükséges legyen és a települési önkormányzat az építési övezet határától 1 km-nél nagyobb védőtávolságot is meghatározhasson.
2. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy az új szélerőenergia szabályozást úgy alkossa meg, hogy ne lehessen szélerőműveket és szélerőmű parkokat létesíteni a beépített vagy beépítésre szánt területeken és azok védőzónáján túl:
 - a) az Országos ökológiai hálózat elemein (pl. nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek, Natura2000 területek, Ramsari területek, ökológiai folyósók) és azok 1 km-es védőzónájában,
 - b) tájképvédelmi területek övezetében,
 - c) erdőterületeken és azok 250 méteres védőzónájában,
 - d) vízfelületeken és azok 250 méteres védőzónájában,
 - e) kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében,
 - f) vonalas infrastruktúrák (utak, távvezetékek) területén és azok védőövezetében,
 - g) repülőterek védőövezetében,
 - h) honvédelmi szempontból kizárt területeken.
3. Az Országgyűlés felszólítja az energiaügyi minisztert, hogy a Villamosmű Műszaki-Biztonsági Követelményei Szabályzat hatályba léptetéséről szóló 8/2001. (III. 30.) GM

rendelet 5.1.2.12. pontját úgy módosítsa, hogy

- a) egy szélturbina toronyba 2,0 MW-nál nagyobb villamos termelőegység is beépíthető legyen teljesítménykorlát nélkül,
- b) a szélturbina föld feletti magassága meghaladhassa a 100 m-t, ne legyen magassági korlát.

4. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Az orosz fosszilis energiafüggőséget csökkenteni kell, egyrészt a klímaváltozás megfékezése miatt, másrészt azért, hogy Európa és Magyarország ne finanszírozza Ukrajna megszállását. Azonban erre nem az a megoldás, hogy az orosz fosszilis energiát más forrásból származó fosszilis energiára cseréljük. Hosszabb távon az orosz olaj helyett nem fogadható el a szaudi olaj és az orosz gáz helyett nem megoldás a cseppfolyósított amerikai palagáz.

A zöld válasz az energiafogyasztás csökkentése és a megújuló energiaforrások. A megújulók egyszerre jelentenek választ a klímaváltozásra és az orosz energiafüggőségre. Mivel a megújuló energiaforrásokkal Magyarországon termeljük meg az energiát, nemzetstratégiai szempontból is fontos a fejlesztésük. Érthetetlen, hogy a kormány miért lehetetlenítette el az egyik legzöldebb és legolcsóbb megújuló energiát, a szélenergiát.

Magyarországon 2011 óta nem épült egyetlen szélérőmű sem, miközben Európában és globálisan dinamikusan bővült az ágazat. A 325 MW-os szélenergia kapacitással Magyarország Európa sereghajtói között van, az ország területén az európai kapacitás mindössze 0,1%-a működik. Romániában tízszer, Lengyelországban hússzor ekkora a szélenergia kapacitás, de még Szerbia és Litvánia is megelőzi hazánkat.

A Kormány 2016-ban olyan szabályokat fogadott el, amelyek teljesen ellehetetlenítik a szélturbinák telepítését. Lakott területtől számított 12 km-en belül nem lehet szélérőművet építeni. A sűrű településhálózatunk miatt nincs olyan pontja az országnak, ami nem esik bele egy település 12 km-es körzetébe, vagyis az országban sehol sem lehet szélturbinát telepíteni. Ezen kívül még azt is meghatározták, hogy csak elavult magasságú (legfeljebb 100 m) és teljesítményű (legfeljebb 2 MW) szélturbinákat lehetne telepíteni, ha nem lenne hatályban a 12 km-es korlátozás. Az se könnyíti meg a technológia alkalmazását, hogy a tervezett szélérőmű telkének 1 km-es körzetben be kell szerezni az összes ingatlantulajdonos hozzájárulását.

A Fidesz-KDNP Kormány szélenergiát ellehetetlenítő politikája teljesen érthetetlen és értelmetlen. A Kormány 2016 óta nem tudott épkezláb szakmai magyarázatot adni arra, hogy miért nem lehet szélturbinákat telepíteni. Előbb próbálkoztak azzal, hogy a szélturbinák elcsúfítják a tájat, majd jött az, hogy Magyarország a regionális energetikai együttműködésben a napenergiával vesz részt, elég, ha a környező országok termelnek szélenergiát. Végül elérkeztünk az aduászhoz, miszerint Magyarország természeti adottságai nem megfelelőek, nem fúj a szél. Ezt Palkovics László miniszterjelölti meghallgatásán úgy finomította, hogy csak a Móri-árokban fúj stabilan a szél.

Ezek az érvek egytől egyig hamisak. A tájképvédelem (kiegészítve a természetvédelemmel, madárvédelemmel) valóban fontos szempont, ugyanakkor megfelelő területi tervezéssel ki lehetne

jelölni olyan területeket, amelyek kevés táji és természeti értékkel rendelkeznek, pl. nem esnek madárvonulási útvonalba. A regionális szintű energiatermelés ellentétes azzal a nemzetstratégiai céllal, hogy Magyarországnak képesnek kell lennie megtermelnie az országban felhasznált energiát. Nem függhetünk más országoktól akkor sem, ha ezek EU-s tagállamok.

A Magyarország szélklímájára vonatkozó kormányzati állításokat az ELTE energiaföldrajzi kutatócsoportja cáfolta: Magyarország csaknem egész területén gazdaságosan lehetne szélturbinákat üzemeltetni. Például Sopron térségében 10%-kal nagyobb a kinyerhető energia mennyisége, mint a Móri-árokban. A technológia sokat fejlődött: a modern szélturbinák 150 m magasak, és itt sokkal erősebb és állandóbb a szél, mint a felszín közelében. 150 magasan az átlagos szélesebesség 7-8 m/s, jóval magasabb, mint amit a felszín közelében megszoktunk (2-4 m/s).

A kormányellenességgel nem vádolható MET a magyarországihoz nagyon hasonló szélklímájú, szintén a Kárpát-medence belsejében elhelyezkedő Vajdaságban épített szélturbinákat. Ha ott gazdaságos, akkor pár km-el arrébb is gazdaságos lenne szélturbinákat telepíteni.

Magyarország megfelelő természeti viszonyait az is bizonyítja, hogy a meglévő szélturbináink 23%-os kihasználtsága (kapacitásfaktora) meghaladja az európai átlagot.

Magyarország természeti adottságai nemcsak hogy alkalmasak a széleenergia kihasználására, de az Energiaklub elemzése azt mutatja, hogy egy megújuló-alapú villamosenergia rendszerben a széleenergia lehetne az egyik fő energiatermelési technológia. Ha Németország Brandenburg tartományában lévő sűrűséggel telepítenénk szélturbinákat, akkor 23 GW beépített kapacitással Magyarország teljes villamosenergia-igényének megfelelő mennyiségű áramot (47 TWh/év) lennének képesek termelni. Ez persze egy elméleti érték, az viszont teljesen reális, hogy 20 éven belül legyen Magyarországon 10 GW széleenergia kapacitás. Az ELTE Erre van előre! kutatása szerint ekkora kapacitással a széleenergia adhatná hazánk teljes (energiahatékonysággal lecsökkentett) energiaigényének 19%-át.

A széleenergia környezeti- és klímahatása rendkívül alacsony, ez az egyik legzöldebb energiatermelési technológia. A teljes életciklus alatti üvegházgáz-kibocsátása mindössze 10 gCO₂e/kWh, ami egy nagyságrenddel alacsonyabb, mint a fosszilis energiaforrások kibocsátása, és az atomenergiánál is kedvezőbb. Már a szélturbina-lapátok újrahasznosítása is megoldható. Egy szélturbina területigénye 0,2 ha, ami jelentős, de kezelhető mérték, a maradék területen folytatódhat a mezőgazdasági termelés.

A széleenergia gazdaságos, nem véletlenül bővül szinte mindenhol a kapacitás. A technológia fejlődésével a költségek folyamatosan csökkennek. Jelenleg egy szárazföldi szélturbina 38 \$/MWh áron tud termelni, ami az atomenergia negyede és a földgáznál is alacsonyabb. A széleenergiánál nincs üzemanyagköltség, ami az energiaválságban, a fosszilis energiaárak elszállásakor különösen felértékelődik.

A szélenergia azért is fontos lenne, mert jól kiegészíti a napenergiát. Jellemzően a téli félévben és éjszaka – amikor kisebb vagy nincs napenergia-termelés – nagyobb a szélenergia-termelés. Ezt azt jelenti, hogy egy diverzifikált, nap- és szélenergiát is tartalmazó rendszerben kisebb az áramtárolási igény. Az áramtárolás mindig veszteséggel jár, ezért minimalizálni kell.

A Kormány valójában azért tiltja a szélenergiát, mert ha engedné, akkor hamar nyilvánvalóvá válna, hogy nincs is szükség Paks 2-re. A megújuló energia és az atomenergia egymás versenytársai. Nagy mennyiségű atom- és megújuló energia nem helyezhető el problémamentesen a villamosenergia-rendszerben és eltérő hálózatfejlesztést igényelnek (központi vagy decentralizált).

Az LMP – Magyarország Zöld Pártja határozati javaslatában követeli, hogy a kormány oldja föl a szélturbinák telepítését tiltó vagy nehezítő szabályokat. Az orosz energiafüggőséget nem más forrásból származó fosszilis energiával kell csökkenteni, hanem megújuló energiaforrásokkal. Egy megújuló-alapú villamosenergia-rendszer pedig nem képzelhető el szélenergia nélkül.

Javaslatunk elfogadása esetén Magyarországon végre lehetne szélturbinákat telepíteni. Az 1 km-es települési védőtávolság a szigorúbb európai gyakorlatoknak felel meg és összhangban áll az Energiaklub ajánlásával (500-1000 m). A védőtávolság, kiegészülve azzal, hogy a szélerőművek lakott területen nem okozhatnak 35 dB-nél nagyobb zajterhelést, megfelelő védelmet nyújt a településeknek. A települések 1 km-es védőterületének alkalmazása esetén az ország területének 47%-a esne ki a szélerőmű-telepítésre alkalmas körből, vagyis jelentős terület maradna a telepítésre.

Fontos, hogy a szélerőművek létesítését a települési önkormányzatoknak jóvá kelljen hagynia. Megfelelő politikai képviselő esetén ez biztosítja, hogy csak a helyi lakosság többségi támogatása mellett épülhessenek szélerőművek. Javaslatunk lehetőséget ad rá, hogy a települési önkormányzatok 1 km-nél nagyobb védőtávolságot is meghatározhassanak, bár a külföldi és hazai példák azt mutatják, hogy az 1 km elegendő és a szélturbinák helyi társadalmi támogatottsága magas.

Szükségesnek látunk eltörölni további, szélerőművek telepítését nehezítő szabályokat is. Nagyon megnehezítené a beruházásokat, ha hatályban maradna az az előírás, hogy a szélerőmű telkétől számított 1 km-es távolságon belül az összes ingatlantulajdonos hozzájárulása szükséges az engedélykérelemhez. A 100 méteres magassági és 2 MW-os teljesítménykorlát pedig már a megalkotásakor elavult volt. Egy modern szélturбина legalább 150 méter magas és legalább 3-4 MW a teljesítménye.

A helyreállítási tervben az szerepel, hogy csak olyan területeken lehet majd szélerőműveket létesíteni, ahol 150 méteres magasságban legalább 460 W/m² a szélenergia-sűrűség. Ezt indokolatlan korlátozásnak tartjuk, hiszen így az ország kb. kétharmada továbbra is ki lenne zárva a szélenergia hasznosításából. Javasoljuk tehát, hogy széllég alján ne legyen semmiféle területi korlátozás, döntsék el a beruházók, hogy egy adott ponton, az ott jellemző szélviszonyok között

megtérülő-e a beruházás. Az ország 90%-ában alkalmas a széklíma a széleenergia gazdaságos hasznosítására, ezért ez a tervezett területi korlátozás indokolatlan.

Fontos hangsúlyozni, hogy a szélerőművek telepítése nem járhat a természeti és táji értékek aránytalan sérelmével. Ezért javasoljuk, hogy szélturbinákat ne lehessen telepíteni az Országos ökológiai hálózathoz tartozó területekre (pl. védett természeti területek), tájképvédelmi területekre, erdőterületekre és kiváló termőhelyi adottságú szántókra. A természetvédelmi korlátozások többek között a madarak és a denevérek védelme miatt szükségesek, ezzel a gondos területi tervezéssel elkerülhető az élővilág jelentős károsítása. A legjobb minőségű termőföldjeinket indokolt megtartani az élelmiszertermelés céljára akkor is, ha a szélturbinák területigénye mérsékelt. Egy szélturbina a bekötőutakkal együtt kb. 0,2 ha-t foglal el. Egy 4 MW-os turbina területigénye 0,05 ha/MW, ugyanez az érték zöldmezős naperőműveknél lényegesen nagyobb, 4,2 ha/MW.

A települések védőtávolsága és ezek a természeti, táji korlátok együtt azt eredményezik, hogy az ország területének néhány %-a marad alkalmas a szélerőművek telepítésére, azonban ezt kihasználva így is kiépíthető legalább 10 GW kapacitás, ami a fenntartható energiamixhez szükséges.

A Kormány kommunikációjában a közelmúltban megjelent a széleenergia támogatása. A sort Palkovics László volt technológiai és ipari miniszter kezdte, aki 2022 nyarán és őszén többször hangzottatta, hogy Magyarországon szükség van a széleenergiára.

Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter 2022. november 14-én a Kormányinfón az alábbi nyilatkozatot tette a széleenergiáról Lantos Csaba energiaügyi miniszter bejelentésekor:

"Az európai uniós szabályozás és az új miniszter szándékai egybevágnak, mert az európai uniós szabályozásnál ahhoz, hogy az új uniós költségvetésből és helyreállítási alapból nekünk járó forrásokat lehívassuk ezen a területen, a széleenergia szabályozásának megváltoztatására amúgy is szükség volt. Ezt a kormány előkészítette függetlenül a mostani miniszterváltástól, és ezt el is fogadtuk. De azt is jelezte a miniszterjelölt úr, hogy úgy gondolja, a széleenergiát igen is előnyben kell részesíteni és nagyobb szerepet kell kapnia, mint amit eddig kapott. A miniszterelnök úr ezzel együtt kérte fel energetikai miniszternek."

Ezzel összhangban Lantos Csaba energiaügyi miniszter 2022. november 24-i miniszterjelölti meghallgatásán, valamint később a médiában pozitívan nyilatkozott a széleenergiáról. 2023. január 25-én egy interjúban úgy fogalmazott, hogy „kulcsfontosságúak a napelem-beruházások, és újra lehet szélerőműveket állítani.”

Végül 2023. február 9-én Gulyás Gergely bejelentette a Kormányinfón, hogy a Kormány enyhíteni fog a szélerőművek telepítésén: csökkenteni fogják azt a távolságot, ami a település külső határától kell tartani, amikor valaki szélerőművet akar telepíteni.

A határozati javaslat elfogadásával az Országgyűlés kifejezheti egyetértését a Kormány új

álláspontjával a szélenergia engedélyezését tekintve, egyúttal egy modern, európai szabályozás megalkotására kérheti fel a Kormányt elősegítve ezzel Magyarország klímacéljait és az orosz energiafüggőség csökkentését.